

ԷՂԳԱՐ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ, իրավաբան,
ՀԵՀ մագիստրատուրայի ուսանող

**ՄՈՌԱՅՎԱԾ ԼԻՆԵՆՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ ՈՐՂԵՍ
ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՉԱՏՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ
ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՄԱՆ ՀԻՄՔ**

Մոռացված լինելու իրավունքի ճանաչման օբյեկտիվ անհրաժեշտությունն առաջացավ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների տարածմամբ: Դրա արդյունքում ցանկացած անձ միայն ինտերնետային հասանելիության առկայությամբ հնարավորություն ունեցավ ծանոթանալ այլ անձանց վերաբերող ցանկացած տեղեկատվության՝ ծննդյան օրվանից մինչև ներկա գործունեություն: Համացանցի ստեղծմամբ ձեվավորվեց այնպիսի հարթակ, որը ցանկացած անձի հնարավորություն տվեց համացանցում տեղադրելու ցանկացած տեղեկատվություն (տեքստային, լուսանկարի և տեսանյութի տեսքով), այդ թվում տեղեկատվություն ոչ միայն իրենց, այլ նաև այլ անձանց վերաբերյալ: Համացանցում տեղեկատվություն տեղադրողները պետք է գիտակցեն, որ տվյալ տեղեկատվությունը համացանցում մնալու է հավերժ:

Նման պարագայում հաճախ համացանցում հայտնում են տվյալ անձի համար ոչ ցանկալի տեղեկատվություն, ինչպես նաև ոչ հավաստի ու ոչ իրական աղբյուրներից: Համացանցի բարդ վերահսկման հատկությունը տարածվում է նաև դրանում տեղեկատվության տեղադրման ու տարածման վրա: Արդյունքում առաջանում է մի իրավիճակ, երբ համացանցում տեղադրվող ու տարածվող տեղեկատվությունը հաճախ առաջացնում է անձանց իրավունքների խախտումներ:

Նման իրավիճակում էլ հենց անհրաժեշտություն առաջացավ մի նոր իրավունքի՝ մոռացված լինելու իրավունքի ստեղծման: Համաձայն Ռոլֆ Վեբերի՝ մոռացվելու իրավունքը անհատի իրավունքն է պահանջել վերացնել

իրեն վերաբերող որոշակի ինֆորմացիա, որը անհասանելի կդառնա երրորդ անձանց համար: Այլ խոսքով՝ մոռացված լինելու իրավունքն ամենալայն բնորոշմամբ անձի վերաբերյալ արդիականությունը կորցրած, ինչպես նաև ոչ հավաստի, վիրավորանք ու զրպարտություն պարունակող տեղեկատվությունը համացանցից վերացնելու անձի իրավունքն է:

Մոռացված լինելու իրավունքը հայտվել են դեռևս շատ տարիներ առաջ և մինչև միջազգայնորեն ճանաչվելը դրսևորվել է տարբեր դատական գործերով: Օրինակ՝ 1990թ. Իտալիայի Գերագույն դատարանը հակաօրինական ճանաչեց Messaggero թերթի գործունեությունը, որն իր էլեկտրոնային կայքում դրել էր դատվածությունը վաղուց մարված և բնականոն կյանքի վերադարձած նախկին հանցագործի նկարը: Այս տեղեկատվության վերհիշումը ճանաչվեց հասարակական նշանակություն չունեցող և Մարիո Կեզան, որն արդեն պաշտոնյա էր, դատական կարգով ստացավ այդ տեղեկատվության ոչնչացման իրավունք: Հետագայում մեկ այլ նմանատիպ՝ Ջուլիա Կարադոննայի գործով Օրտոնա քաղաքի դատարանը Primadanoi էլեկտրոնային կայքին ենթարկեց 17 հազար եվրո տուգանքի իր արխիվում գտնվող երկու գործարարների մասին դատական գործի վերաբերյալ նյութերի ոչնչացման պահանջը մերժելու համար: Դատարանը նշեց, որ բավականին ժամանակ է անցել այդ դեպքից և այդ տեղեկատվությունը արդեն հասարակական հետաքրքրություն չի առաջացնում: Արդյունքում այդ տեղեկատվությունը ոչնչացվեց այդ կայքի արխիվից²:

● ՕՐԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ № 116 2020

1. Weber H. Rolf The Right to Be Forgotten: More than a Pandora box? <https://www.jipitec.eu/issues/jipitec-2-2-2011/3084/>.
2. Punto Informatico Italia, diritto di cronaca nell'oblio, <https://www.punto-informatico.it/italia-diritto-di-cronaca-nelloblo/>.

ՀՀ-ում ևս եղել են դատական գործեր, որոնցով շոշափվել է մոռացված լինելու իրավունքը և որտեղ հայցվորները պահանջել են ինտերնետային կայքից հեռացնել արդիականությունը կորցրած կամ պատիվն ու արժանապատվությունն արատավորող տեղեկություններ պարունակող նյութը: Օրինակ՝ Լիլիթ Հովհաննիսյանն ընդդեմ «ԲլոգՆյուզ.ամ» լրատվական կայքի գլխավոր խմբագիր Արամ Անտինյանի գործով հայցվորը, բացի պատիվն ու արժանապատվությունն արատավորող տեղեկությունների հերքումից, պահանջել էր նաև նման տեղեկատվություն պարունակող նյութը հեռացնել ինտերնետային տվյալ կայքից³: Ըստ վերոգրյալ դատական գործով Վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի դիրքորոշման. «*նյութն ինտերնետային կայքից հեռացնելու պահանջը՝ որպես պատասխանատվության միջոց ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1087.1 հոդվածի 7-րդ կետով (վիրավորանքի դեպքում անձի կողմից դատական կարգով ներկայացվող պահանջները) նախատեսված չէ, իսկ Դատարանն իրավասու չէ կիրառել պատասխանատվության այնպիսի միջոց, որը նախատեսված չէ օրենքով...: Նյութը հեռացնելու պահանջը կարող է կատարվել «Ձանգվածային լրատվության մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի հիմքով արտադատական կարգով, իսկ դատական կարգով վեճի դեպքում՝ Հայցվորը կարող է պահանջել ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1087.1 հոդվածի 7-րդ կետով սպառիչ սահմանված պատասխանատվության միջոցներից մեկը կամ մի քանիսը»: Ինչպես տեսնում ենք, մոռացված լինելու իրավունքի ՀՀ-ում չճանաչված լինելը պրակտիկայում առաջացնում է իրավունքի պաշտպանության որոշակի խնդիրներ:*

Մոռացված լինելու իրավունքի «օրենսդրական ծագումը» տեղի է ունեցել 2010 թվականին Ֆրանսիայում, որտեղ մշակվեց մոռացված լինելու իրավունքը նախատեսող առաջին օրենսդրական նախագիծը⁴: Արդյունքում ընդունվեց Մոռացված լինելու իրավունքի խար-

տիան, որը նախատեսում էր մոռացված լինելու իրավունքի կամավոր կիրառում խարտիային միացած կազմակերպությունների կողմից, մինչդեռ այնպիսի մեծ կազմակերպություններ, ինչպիսիք են օրինակ Ֆեյսբուքը և Գուգլը, չմիացան խարտիային:

Հետագայում, նույն թվականի նոյեմբերին ԵՄ Հանձնաժողովը «Անձնական տվյալների պաշտպանության 95/46 հրահանգով» ստանձնեց մոռացված լինելու իրավունքի ճանաչումը, սակայն դրա պրակտիկ կիրառումը դեռևս անորոշ էր: Համաձայն ԵՄ վերոնշյալ հրամանագրի՝ մոռացվելու իրավունքով անձը հնարավորություն էր ստանում պահանջելու այլևս չմշակել և համացանցից հեռացնել իր վերաբերյալ ոչ անհրաժեշտ (օրինական նպատակներով չօգտագործվող) տեղեկատվությունը (2.1.3 կետ):

Այնուամենայնիվ, մոռացվելու իրավունքը, կարելի էր ասել, առաջին անգամ միջազգայնորեն ճանաչվել և ամրագրվել է Եվրոպական միության արդարադատության դատարանի վճիռներից մեկում: 2014 թ. Եվրոպական միության արդարադատության դատարանը քննեց Իսպանիայի քաղաքացի՝ Մարիո Կոստեխա Գոնսալեսն ընդդեմ Google-ի գործը: Քաղաքացու բողոքը կայանում էր նրանում, որ «Google»-ի որոնողական համակարգը շարունակում էր տվյալներ ներկայացնել ժամանակին պարտքերի դիմաց աճուրդի հանված իր տան վերաբերյալ այն պարագայում, երբ համապատասխան վարույթը արդեն մի քանի տարի է ինչ փակվել էր և հետևաբար ներկայացված տվյալները, բացի իր անձնական կյանքի անձեռնմխելիությունը ոտնահարելուց, ուրիշ ոչ մի բանի պիտանի չէին: 2014 թ. մայիսի 13-ի վճռի համաձայն Google-ը պարտավորվեց ոչնչացնել այդ հոդվածի հղումը Google-ի Inc. ենթադոմենից՝ Իսպանիայի տարածքում հիմք ընդունելով 95/46 EC հրահանգը, չնայած, որ տվյալները մշակվել էին ԱՄՆ տարածքում: Ինքը տեղեկատվությունը մնաց հասանելի La Van-

3. Թիվ ԵԱԲԴ/2638/02/14 քաղաքացիական գործ:

4. «Համագործակցող և անհամ կայքերի որոնման համակարգերում մոռանալու իրավունքի կանոնադրություն», հոկտեմբերի 13, 2010: http://www.aidh.org/Actualite/Act_2010/Images/Charte_oubli_La_Charte.pdf.

5. A comprehensive approach on personal data protection in the European Union, COM(2010) 609 final of November 4, 2010. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0609:FIN:EN:PDF>.

guradia թերթի կայքում, իսկ Google-ի որոնողական հղումը հանվեց⁶:

Այս վճիռն առաջին դատական նախադեպն էր նմանատիպ գործերով: Կարևոր է, որ դատարանը որոշեց, որ այս գործը համընդհանուր չէ, իսկ մոռացվելու իրավունքը՝ բացարձակ: Նմանատիպ գործերով որոշումներ պետք է կայացվեն կոնկրետ հանգամանքներ հաշվի առնելով, որպեսզի բացառենք մարդու այս երկու հիմնարար իրավունքների (խոսքի և մամուլի ազատություն) հակասությունը և անհիմն սահմանափակումը:

Գործը շատ մեծ արձագանք ունեցավ, Եվրոպական Միության արդարադատության դատարանի վճռի ուժի մեջ մտնելու առաջին իսկ օրը Google-ը 12000 դիմում ստացավ, տեղեկատվության ոչնչացման պահանջով: Google-ը ստիպված եղավ ոչնչացնել այդ տեղեկատվությունը, սակայն 2014թ.-ին Եվրոպական Միության արդարադատության դատարանը նոր վճիռ ընդունեց, որի համաձայն Google-ը պարտավոր չէ վերացնել այն բոլոր տեղեկատվությունը, որը մարդիկ պահանջում են, քանի որ այն կարող է իրենից հասարակական հետաքրքրություններ կայացնել այս կամ այլ նշանակություն ունենալ, կամ վնասել հենց ոչնչացման պահանջ ներկայացնող անձի շահերը: Նմանատիպ դեպքերում՝ մարդու անձնական անձեռնմխելիության և մոռացվելու իրավունքի հավասարակշռությունը պահպանելու համար Google-ը պետք է այդ գործը փոխանցի տվյալ պետության համապատասխան մարմնին՝ գործակալությանը և այդ մարմնի որոշումից հետո նոր գործի⁷:

Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը որոշ դատական գործերով ևս անդրադարձել է մոռացված լինելու իրավունքին: Հատկանշական է Դելֆին ընդդեմ Էստոնիայի գործը, որով ՄԻԵԴ-ն «ավելի հեռուն գնաց» և լրատվամիջոցի վրա պատասխանատվություն դրեց իր հրապարակած հոդվածի տակ գրված ակնհայտ վիրավորական մեկնաբանությունները չհեռացնելու համար: Այսպես, 2006 թ. հունվարին «Delfi» լրատվամիջոցը հրապարակում է մի առևտրային ընկերության գործունեության մասին հոդված, որը հակասական արձագանքներ է ստանում: Շատ ընթերցողներ հոդվածի տակ թողնում են ընկերության հասցեին վիրավորական մեկնաբանություններ ու սպառնալիքներ, ատելության խոսք ու բռնության կոչեր: Լրատվամիջոցը այդ մեկնաբանությունները չի հեռացնում իր կայքից, քանի որ համարում է, որ քանի դեռ ընկերությունը գրավոր չի ծանուցել քոմենթները հեռացնելու մասին, ինքը պարտավոր չէ դրանք հեռացնել սեփական նախաձեռնությամբ: Ընկերությունից գրավոր ծանուցումը ստացվում է վեց շաբաթ անց: Այն ստանալուն պես լրատվամիջոցը քոմենթները հեռացնում է իր կայքից: Եվրոպական դատարանը որոշեց, որ քոմենթները հեռացնելու պարտականությունը լրատվամիջոցի համար ծագել էր ոչ թե ծանուցումը ստանալու պահից, այլ այն պահից, երբ ընկերությունը տեղյակ էր դարձել դրանց գոյության մասին: Տվյալ դեպքում, փաստերը ցույց էին տալիս, որ լրատվամիջոցը տեղյակ էր դարձել նախքան ծանուցումը ստանալը, քանի որ այդ քոմենթներում առերեւոյթ վիրավորական արտահայտությունները և նույնիսկ ատելության խոսքն այն աստիճան բացահայտ էին, որ լրատվամիջոցը չէր կարող իմացած չլինել, որ իր վերահսկման և կառավարման տիրույթում կան դրանք: ՄԻԵԴ-ը, փաստորեն, տվյալ գործում Մարդու իրավունքների կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածի (արտահայտվելու ազատություն) խախտում չի հայտնաբերել, քանի որ լրատվամիջոցը չէր գործել բարեխղճորեն⁸:

Միջազգային և տեղական պրակտիկայի վերոգրյալ ուսումնասիրությունը փաստում է քննարկվող իրավունքի կարևորությունն ու անհրաժեշտությունը: Թեև ՀՀ-ում դեռևս մոռացված լինելու իրավունքը ճանաչված չէ, iravaban.net լրատվական կայքն իր ընթերցողներին հնարավորություն է տվել դիմելու իրենց

Միջազգային և տեղական պրակտիկայի վերոգրյալ ուսումնասիրությունը փաստում է քննարկվող իրավունքի կարևորությունն ու անհրաժեշտությունը: Թեև ՀՀ-ում դեռևս մոռացված լինելու իրավունքը ճանաչված չէ, iravaban.net լրատվական կայքն իր ընթերցողներին հնարավորություն է տվել դիմելու իրենց

6. Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Espanola de Proteccion de Dators and Mario Costeja Gonzalez. Եվրոպայի արդարադատության դատարան, թիվ C-131/12, 13/05/2014թ. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62012CJ0131>.
 7. «Մոռացվելու իրավունքը՝ որպես մարդու անձնական անձեռնմխելիության իրավունքի բաղադրատար», Վ. Պողոսյան, Արդարադատություն ամսագիր, 2018-5, էջ 22.
 8. Դելֆին ընդդեմ Էստոնիայի, 16.06.2015թ. վճիռ:<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-155105%22%5D%7D>
 9. <https://iravaban.net/the-right-to-be-forgotten-hy>.

լրատվական կայքին՝ դիմումատուի վերաբերյալ նյութը հեռացնելու խնդրանքով⁹: Սրանով ևս մեկ անգամ ապացուցվում է ՀՀ-ում քննարկվող իրավունքի ճանաչման կարևորությունն ու անհրաժեշտությունը:

ՀՀ-ում գործող օրենսդրության ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ որոշակի նորմատիվ ակտերում տեղ գտած նորմերը կարող են որոշ չափով փոխարինել մոռացված լինելու իրավունքին և հասնել դրանով հետապնդվող նպատակին: Սակայն այդ ամենը կարող է իրականացվել միայն տվյալ նորմերի ճիշտ մեկնաբանման դեպքում:

Այսպես, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրքը վիրավորանքի և զրպարտության դեպքում անձի կողմից ներկայացվող պահանջների սպառիչ ցանկի մեջ (հոդվ. 1087.1) չի ներառել նյութը համացանցից հեռացնելու պահանջը, ինչը, ինչպես տեսանք վերոգրյալ դատական գործով, անձանց հնարավորություն չի տալիս դատական կարգով վիրավորանք կամ զրպարտություն պարունակող նյութը հեռացնելու պահանջ ներկայացնել, հետևաբար նաև մոռացված լինելու իրավունքին հետապնդող նպատակին հասնել: ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրքը իրավունքի պաշտպանության եղանակների մեջ առանձնացնում է *մինչև իրավունքի խախտումը եղած դրությունը վերականգնելը* (հոդվ. 14-րդ 2-րդ կետ): Եթե վիրավորանք պարունակող նյութ է տեղադրվել համացանցում և անձը պահանջում է վերականգնել մինչև իրավունքի խախտումը (վիրավորանք պարունակող նյութի տեղադրումը համացանցում) եղած դրությունը, ստացվում է, որ տվյալ նյութ տեղադրողը պետք է վերականգնի նախկին դրությունը (*մինչև համացանցում նյութը տեղադրելը եղած դրությունը, համացանցում տվյալ նյութ առկա չլինելու դրությունը*) և հեռացնի տվյալ նյութը համացանցից:

Մոռացված լինելու իրավունքը, ինչպես նշեցինք, ընդգրկում է նաև անձի վերաբերյալ արդիականությունը կորցրած, սակայն դեռևս համացանցում գոյություն ունեցող տվյալների հեռացումը: Մոռացված լինելու իրավունքի

սույն նպատակին հասնելու որոշակի հնարավորություն է նախատեսված ՀՀ քրեական օրենսգրքի 84-րդ հոդվածի 8-րդ կետով, որի համաձայն՝ դատվածությունը հանելը կամ մարելը վերացնում է դատվածության հետ կապված իրավական բոլոր հետևանքները: Այս նորմի լայն մեկնաբանումը, մեր կարծիքով, կարող է հասցնել նաև տվյալ անձի քրեական գործի, դատվածության վերաբերյալ տվյալների համացանցից հեռացմանը:

Այսպիսով, ինչպես վերոգրյալ ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, ՀՀ օրենսդրությունում առկա են նորմեր, որոնք միայն հստակ մեկնաբանման դեպքում կկարողանան հասցնել մոռացված լինելու իրավունքով հետապնդվող նպատակներին: Կարծում ենք՝ սա ոչ բավարար և անորոշ է: Այդ պատճառով առաջարկում ենք մոռացված լինելու իրավունքի ճանաչում ՀՀ-ում՝ համապատասխան օրենսդրությունում փոփոխություն կատարելով:

Առաջարկում ենք Անձնական տվյալների պաշտպանության մասին ՀՀ օրենքում (այսուհետ նաև՝ Օրենք) նախատեսել անձի մոռացված լինելու իրավունքը, համաձայն որի՝ անձն իրավունք կունենա դիմելու անձնական տվյալներ մշակող մարմնին (այդ թվում անձի վերաբերյալ տվյալներ մշակող ցանկացած ինտերնետային կայքի) կամ դատարան՝ պահանջով, որ համացանցից հեռացվեն և երրորդ անձանց համար անհասանելի դարձվեն իր անձնական տվյալները (*անձնական տվյալ՝ ֆիզիկական անձին վերաբերող ցանկացած տեղեկություն, որը թույլ է տալիս կամ կարող է թույլ տալ ուղղակի կամ անուղղակի կերպով նույնականացնել անձի ինքնությունը, Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մաս*) կամ անձնական տվյալ պարունակող տեղեկատվությունն ամբողջությամբ¹⁰, որը՝

1. կորցրել է արդիականությունը և այլևս չի կարող հասնել այդ տվյալի հրապարակմամբ հետապնդվող նպատակին,

2. դատարանի վճռով ճանաչվել է վիրավորանք կամ զրպարտություն պարունակող տեղեկատվություն,

3. պարունակում է ոչ հավաստի տեղեկա-

10. Նշենք, որ տվյալ դեպքում մեր կողմից առաջարկվող տեղեկատվությունը համացանցից հեռացնել և երրորդ անձանց համար անհասանելի դարձնելը չպետք է նույնացվի Օրենքի իմաստով անձնական տվյալի ուղեփակմանը կամ ոչնչացմանը, քանի որ մեր առաջարկի դեպքում խոսքը գնում է միայն տեղեկատվության համացանցից հեռացման և երրորդ անձանց համար անհասանելի դարձնելուն, մինչդեռ ոչնչացում կամ ուղեփակում կարող է տեղի ունենալ առանց համացանցից տվյալի հեռացման:

տվություն: Տվյալ դեպքում տեղեկատվության ոչ հավաստի լինելն ապացուցում է նյութը հեռացնելու պահանջ ներկայացրած անձը:

Կարծում ենք՝ ներկայացված փոփոխությունները որոշ չափով կավելացնեն անձանց օրեցօր ոտնահարվող և մեծ արդիականություն ունեցող իրավունքի խախտումների պաշտպանության հնարավորությունը ՀՀ-ում: Մինչդեռ,

հաշվի առնելով համացանցում առկա օտարերկրյա կայքերի մեծ թիվը (հիմնականում սոցիալական ցանցերում), կարծում ենք, որ մեր կողմից առաջ քաշված մոտեցումները ևս բավարար չեն, քանի որ դրանք կարող են տարածվել միայն ՀՀ-ում գրանցված կայքերի վրա, իսկ ՀՀ-ում գործող օտարերկրյա կայքերի դեպքում խնդիրը կշարունակի մնալ չլուծված:

ԷՂԳԱՐ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ, իրավաբան,
ՀԵՀ մագիստրատուրա, ուսանող

ՄՈՌԱՅՎԱԾ ԼԻՆԵԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ ՈՐՊԵՍ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՄԱՆ ՀԻՄՔ

Հոդվածը վերաբերվում է մոռացված լինելու իրավունքին, որի առաջացումը պայմանավորված է տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, մասնավորապես՝ համացանցի լայն տարածմամբ: Սույն իրավունքի էությունը կայանում է նրանում, որ անձն իրավունք է ստանում համացանցից հեռացնելու իր վերաբերյալ վիրավորանք կամ զրպարտություն պարունակող, ինչպես նաև արդիականությունը կորցրեց, իր իրական նպատակին այլևս չհետապնդող տեղեկատվությունը:

Ուսումնասիրությունը ցույց տվեց, որ տարբեր երկրների ու միջազգային որոշ առյաններ կողմից ճանաչված այս իրավունքը դեռևս ՀՀ-ում ճանաչված չէ: Թեև ՀՀ-ում գործող օրենսդրությունում առկա նորմերի որոշակի մեկնաբանումը թույլ կտա հասնել մոռացված լինելու իրավունքով հետապնդվող նպատակներից մի քանիսին, սակայն դա բավարար չհամարելով ներկայացրեցինք որոշակի օրենսդրական առաջարկներ, որոնք, մեր կարծիքով, ուղղված կլինեն անձի հիմնական իրավունքների և ազատությունները էլ ավելի ապահովմանն ու պաշտպանությանը:

Բանալի բառեր. մոռացված լինելու իրավունք, անձնական տվյալ, համացանց, հիմ-նական իրավունք, միջազգային փորձ, տվյալների պաշտպանություն, տեղեկատվության ազատություն, մեկնաբանում, օրենսդրական առաջարկ:

ЭДГАР АВЕТИСЯН

АРАРАТБАНК ЗАО, юрист
студент ЕУА

ПРАВО БЫТЬ ЗАБЫТЫМ КАК ОСНОВАНИЕ
ДЛЯ ОГРАНИЧЕНИЯ ПРАВА НА СВОБОДУ ИНФОРМАЦИИ

В статье речь идет о праве быть забытым, появление которого обусловлено широким распространением информационных технологий, в частности, интернета. Суть этого права состоит в том, что лицо имеет право удалять информацию, которая содержит оскорбление или клевету по отношению к нему в Интернете, и потерял актуальность, информация, которая больше не преследует своей истинной цели.

Исследование показало, что это право, признанное различными странами и некоторыми международными организациями, еще не признано в РА.

Хотя определенное толкование существующих норм, действующих в законодательстве РА, позволит достичь нескольких целей, преследуемых с правом быть забытым, однако мы не сочли достаточным выдвинуть некоторые законодательные предложения, которые, по нашему мнению, будут направлены на дальнейшую защиту и защиту основных прав и свобод человека.

Ключевые слова: право быть забытым, личные данные, интернет, основной закон, международный опыт, защита данных, свобода информации, толкование, законодательное предложение.

EDGAR AVETISYAN

Lawyer at ARARATBANK PJSC
Student in EUA

THE RIGHT TO BE FORGOTTEN AS A BASIS FOR RESTRICTING THE RIGHT
TO FREEDOM OF INFORMATION

The article deals with the right to be forgotten, the emergence of which is driven by the widespread use of information technologies, particularly the Internet. The essence of this right is that a person has the right to remove information that contains insult or defamation on the Internet, and has lost relevance, information no longer pursuing its true purpose.

The study showed that this right recognized by various countries and some international organizations is not yet recognized in Armenia. Although certain interpretation of the norms in the RA legislation will allow to achieve some of the goals pursued by the right to be forgotten, however, we did not consider it sufficient to make certain legislative proposals which, in our opinion, would be aimed at further safeguarding and protecting the fundamental rights and freedoms of the individual.

Keywords: right to be forgotten, personal data, internet, basic law, international experience, data protection, freedom of information, interpretation, legislative proposal.